

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Ranking the semantic-identity challenges of urban landscape in the urban planning system of Iran

Hajar Asadpour^{1, *}, Mahmoud Ghalehnoee^{2, *}, Armin Bahramian^{3, *}, Mahmoud Mohammadi^{4, *}¹ Ph.D. in Urbanism, Department of Urban Planning, Faculty of Architecture & Urbanism, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran.² Professor, Department of Urban Planning, Faculty of Architecture & Urbanism, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran.³ Assistant Professor, Department of Architecture, Faculty of Architecture & Urbanism, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran.⁴ Associate Professor, Department of Urban Planning, Faculty of Architecture & Urbanism, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran.

ARTICLE INFO

Article History:

Received	2023/04/01
Revised	2023/06/13
Accepted	2023/08/09
Available Online	2024/08/26

Keywords:

The Urban Landscape of Iran
Semantic-Identity Challenges
Ranking
Trilogy Analysis

Extended ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVES: The formation of the urban landscape, as a reflection of a city's culture and identity, involves both objective and subjective dimensions. In recent years, urban planning in Iran has encountered difficulties in managing the urban landscape. The failure to implement urban projects effectively highlights the absence of control and visual guidance regulations, which serve as tools for urban policies, thereby complicating efforts to address urban landscape issues. Comprehensive research has not yet focused on identifying and ranking the semantic-identity challenges of Iran's urban landscape. Although numerous studies have explored urban landscapes, a comprehensive approach to categorizing, prioritizing, and addressing these challenges has been largely overlooked, forming the basis for this research. The overall goal of this study was to identify and rank the challenges of Iran's urban landscape based on expert opinions.

METHODS: This research adopted a mixed-methods approach, incorporating both qualitative and quantitative components, to thoroughly identify and prioritize the semantic-identity challenges of the urban landscape in Iran. A comprehensive and focused search was conducted across domestic and international databases, as well as reputable publications in landscape architecture, using relevant keywords such as "landscape," "urban landscape," "urban image" (visual aspect of landscape), and "historical and contemporary landscape." A total of 256 articles were collected, and more than 40 domestic and international studies from the past decade were carefully selected for further analysis. Content analysis of these studies was performed to extract the semantic-identity challenges facing Iran's urban landscape. The identified challenges were categorized using the "Trilogy Analysis model" for a more structured approach. In the third step, expert opinions were gathered by asking a sample group of professionals in fields related to urban landscape (urban planning, architecture, and landscape) to rank the challenges within each category. For ranking, the one-sample t-test and Friedman test were applied using SPSS 24 software. A total of 240 questionnaires were distributed online to experts using the snowball technique, and 118 were completed within seven days.

FINDINGS: "Structural challenges" in the urban landscape primarily relate to urban governance and decision-making processes. These challenges include issues such as the failure to convert urban landscape development plans into actionable outcomes. A major contributing factor to this problem is the inefficiency of regulatory systems. In Iran's urban planning system, the monitoring and evaluation aspects are often overlooked. Specifically, there are no proper criteria for visual control of the urban landscape, or they are neglected. Additionally, the lack of adjustment in protection programs for historical cities has resulted in significant changes in recent urban developments. In addressing the challenges in the "content and behavioral" sector, attention was also given to the behavior of urban landscape professionals and the general public. Limited public participation in Iran's urban planning system has long been an issue. The absence of public involvement in the design phase leads to a neglect of the visual and perceptual aspects of the city in the minds of citizens, as well as the cognitive and semantic dimensions of projects. As a result, many urban landscapes fail to establish meaningful connections with users, contributing to a sense of placelessness and lack of identity in cities. Furthermore, a significant challenge

Use your device to scan
and read the article online

Number of References

55

Number of Figures

3

Number of Tables

5

Extended ABSTRACT

in the urban planning system is the absence of a common language between the academic community, professionals, and urban managers, leading to ineffective communication between these groups.

The findings showed no significant differences between the averages. However, based on expert opinions and the one-sample t-test, the three contextual challenges with the highest averages were:

1. Crisis and chaos in the landscape of contemporary cities.
2. Transformation of the cityscape and the loss of balance in the city's appearance.
3. The disconnection between the historical and contemporary landscapes in cities.

In the category of "structural challenges," inefficient oversight systems and the lack of evaluation and assessment in implemented plans are identified as the most critical issues. Challenges related to the behavior of professionals and citizens in the urban landscape fall under the content (behavioral) branch. Among these, the disregard for the concept of meaning is a key factor contributing to the phenomenon of placelessness in cities. This issue highlights the need for urban management to focus on the perceptual and visual aspects of citizens, which can be addressed through active public participation in creating the landscape.

CONCLUSION: This research, which specifically addresses the challenges within a particular area of the urban planning system, will be more effective in resolving issues in this field and can more purposefully determine the path of future actions in the urban landscape. Despite the abundance of studies focused on the urban landscape, a comprehensive examination of the semantic-identity challenges of the urban landscape, addressing both the objective and subjective aspects, has not been sufficiently explored. The findings of this research can be valuable and the results indicate that the three-part classification of 1) content (behavioral) challenges, 2) structural challenges, and 3) contextual challenges ranked in order of importance from first to third. To tackle the issues and challenges of the urban landscape, priority should be given to addressing "behavioral challenges." Conversely, contextual challenges, such as the lack of sufficient knowledge in the landscape field or the adaptation of global guidelines to local ones, rank last in importance.

HIGHLIGHTS:

- Trilogy Analysis includes three parts. Content (behavioural), Structural, and Contextual variables were used to identify and analyze the causes of crises.
- "Behavioral Challenges" in dealing with the urban landscape should be the priority of actions to solve the current problems.
- To solve the Semantic-Identity challenges of the urban landscape, after solving the Content (behavioural) challenges, one should go to the structural and contextual challenges.

ACKNOWLEDGMENTS:

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

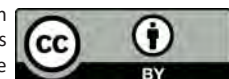
CONFLICT OF INTEREST:

The authors declared no conflicts of interest.

COPYRIGHTS

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to the Journal of Iranian Architecture & Urbanism (JIAU). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

HOW TO CITE THIS ARTICLE

Asadpour, H.; Ghalehnoee, M.; Bahramian, A.; Mohammadi, M., (2024). Ranking the semantic-identity challenges of urban landscape in the urban planning system of Iran. *Journal of Iranian Architecture & Urbanism.*, 15(1): 43-57.

<https://doi.org/10.30475/isau.2024.384163.2025>

https://www.isau.ir/article_201098.html

رتبه‌بندی چالش‌های معنایی - هویتی منظر شهری در نظام شهرسازی ایران

هاجر اسدپور^۱، محمود قلعه‌نویی^۲، آرمین بهرامیان^{۳*}، محمود محمدی^۴

۱. دکتری شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.
 ۲. استاد، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.
 ۳. استادیار، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.
 ۴. دانشیار، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

شکل‌گیری منظر شهری به‌عنوان تبلوری از فرهنگ و هویت هر شهر دو جنبه عینی و ذهنی را در برمی‌گیرد. در سال‌های اخیر شهرسازی ایران با چالش‌هایی در برخورد با منظر شهری روبه‌رو بوده است. با وجود پژوهش‌های متعدد انجام‌شده در حوزه منظر شهری پرداختن به چالش‌ها با نگاهی جامع در کنار دسته‌بندی و اولویت‌بندی آن‌ها به‌منظور رفع هر چه سریع‌ترشان همچنان مغفول مانده است. هدف این پژوهش استخراج و رتبه‌بندی چالش‌های منظر شهری در ایران تعیین گردید و رتبه‌بندی چالش‌ها مطابق نظر متخصصین صورت گرفت. پرسش‌های پژوهش بدین ترتیب عنوان شدند که وضعیت چالش‌های منظر شهری در شهرسازی ایران چگونه است؟ و کدام دسته از چالش‌های معنایی-هویتی منظر شهری ایران در اولویت برای رسیدگی قرار دارد؟. پژوهش کاربردی حاضر با روش توصیفی-تحلیلی و پیمایشی دنبال شده و در این مسیر از ابزار پرسشنامه، مدل تحلیل سه شاخگی و آزمون تی و فریدمن در نرم‌افزار SPSS استفاده گردید. نتایج نشان داد که دسته‌بندی سه‌گانه (۱) چالش‌های محتوایی (رفتاری)، (۲) چالش‌های ساختاری و (۳) چالش‌های زمینه‌ای به ترتیب از نظر اهمیت دارای رتبه اول تا سوم هستند و برای رفع مشکلات و چالش‌های منظر ابتدا باید به سراغ «چالش‌های رفتاری» رفت. از طرفی پرداختن به چالش‌های زمینه‌ای از قبیل نبود دانش کافی در حوزه منظر یا عبور از دستورالعمل‌های جهانی به محلی در جایگاه آخر قرار دارند.

تاریخ ارسال ۱۴۰۲/۰۱/۱۲
 تاریخ بازنگری ۱۴۰۲/۰۳/۲۳
 تاریخ پذیرش ۱۴۰۲/۰۵/۱۸
 تاریخ انتشار آنلاین ۱۴۰۳/۰۶/۰۵

واژگان کلیدی

منظر شهری ایران
 چالش‌های معنایی - هویتی
 رتبه‌بندی
 تحلیل سه شاخگی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 پرتال جامع علوم انسانی

نکات شاخص

- تحلیل سه شاخگی شامل سه بخش متغیرهای محتوایی (رفتاری)، ساختاری و زمینه‌ای است که برای شناسایی و تحلیل علل به وجود آورنده بحران‌ها مورداستفاده قرار می‌گیرد.
 - چالش‌های رفتاری در برخورد با منظر شهری بایستی در اولویت اول اقدامات برای رفع مشکلات حاضر قرار گیرند.
 - برای رفع چالش‌های معنایی-هویتی منظر شهری بعد از رفع چالش‌های محتوایی باید به سراغ چالش‌های ساختاری و زمینه‌ای رفت.

نحوه ارجاع به مقاله

اسدپور، هاجر؛ قلعه‌نویی، محمود؛ بهرامیان، آرمین و محمدی، محمود. (۱۴۰۳). رتبه‌بندی چالش‌های معنایی- هویتی منظر شهری در نظام شهرسازی ایران، نشریه علمی معماری و شهرسازی ایران، ۱۵(۱)، ۵۷-۴۳.

* نویسنده مسئول

تلفن: ۰۰۹۸۹۱۳۱۶۵۹۱۶۸

پست الکترونیک: a.bahramian@au.ac.ir

مقدمه

حوزه‌های مرتبط با منظر شهری رتبه‌بندی شدند. با انجام آزمون‌های آماری در نرم‌افزار SPSS 24 به پرسش‌های زیر پاسخ داده شد که (۱) وضعیت چالش‌های زمینه‌ای، ساختاری و رفتاری منظر شهری در شهرسازی ایران چگونه است؟ (۲) کدام دسته از چالش‌های معنایی-هویتی منظر شهری ایران در اولویت برای رسیدگی قرار دارد؟

پیشینه پژوهش

به‌طور کلی در اوایل قرن بیست و یکم، منظر شهرها با چالش‌های زیادی روبرو هستند و طراحی شهری باید به رفع آن‌ها کمک کند به‌گونه‌ای که به‌جای برنامه‌ریزی از بالا به پایین طراحی شهری باید به‌کارگیری رشته‌های مختلف را دنبال کند و «سرنخ‌های» خود را از الگوهای زندگی و نیازهای مردم بگیرد (Loukaitou-Sideris, 2012: 482). علاوه بر این پژوهش‌های متمرکز بر چالش‌های منظر مدرن دریافتند که ترکیب روابط جدید بین عناصر شهری، چیدمان مستقل ساختمان‌ها و شبکه‌های حرکتی در حومه‌ها، آن‌ها را کمتر خوانا و قابل دسترس کردند، درحالی‌که پیکربندی شبکه شهری سنتی منطق اجتماعی خاصی از فضا را نشان می‌دهد، بسیاری از حومه‌های مدرنیستی ساکنین را با فضاهای شهری به چالش می‌کشند که هنوز باید توسط ساکنان شناسایی و درک شوند (Klasander, 2013: 45).

پژوهشی دیگر در شهر آمستردام به دنبال چالش‌های منظر شهری تاریخی و استفاده مجدد با تأکید بر ابزارها و ذینفعان پیش برده شد و ۶۱ مقاله را با تحلیل محتوا شناسایی کرده و در انتها راهکارهایی برای رفع آن‌ها ارائه نموده است (Pintossi, Ikiz Kaya & Pereira Roders, 2021: 1) و شهرسازی ایران نیز، از نخستین روزهای بروز و ظهور خود به‌عنوان فعالیتی که مداخله آگاهانه و ارادی در بافت‌های شهری را در دستور کار خود داشته، با چالش‌های متعددی روبرو بوده است. مشکلات و مسائل موجود در نظام شهرسازی در مقالات محدودی مورد بررسی قرار گرفتند. برای مثال باوجود اینکه پنج دهه از شروع طرح‌های توسعه شهری در ایران می‌گذرد تحقق‌پذیری طرح‌ها با چالش‌هایی روبه‌رو هستند. بررسی‌ها نشان داد که توجه به بسترهای بومی و اجتماعی و اقتصادی کشور در فرایند مشارکتی طرح‌ها، مقوله اصلی این دسته از چالش‌هاست (Pourhossein Roshan et al., 2021: 111). به‌طور کلی چالش‌های رو در روی شهرسازی در ایران در آستانه قرن ۲۱ در دسته‌بندی (۱) معنا، (۲) ارتباط متقابل انسان و محیط، (۳) نظریه‌پردازی، (۴) فرآیند تولید و بازتولید دانش و (۵) نظام مدیریت شهری جای می‌گیرند (Barati, 2006).

پژوهش‌های بسیاری با تأکید بر منظر شهری و ارتباط آن با سایر مفاهیم شهری صورت گرفته است. باین‌حال دو دسته اول چالش‌های شهرسازی

منظر شهری به‌عنوان اولین برخورد انسان با محیط اطراف او در سطح شهر مطرح است. برخی از نظریه‌پردازان حوزه منظر با تأکید بر هر یک از دو جنبه عینی و ذهنی و برخی دیگر با نگاهی کل‌نگر به بررسی آن پرداخته‌اند. چالش‌ها در حوزه نظریات منظر، به این موضوع اشاره دارند که اساساً فهم درستی از نظریه منظر در ایران شکل نگرفته و بعضاً این مفهوم را به «سیما» تقلیل داده‌اند و یا صرفاً به دنبال بررسی ادراک محیطی افراد بودند (Mansouri, Mokhles, 2017: 18; Asadpour, 2017: 30).

باین‌حال منظر شهری مفهومی فراتر از آن‌هاست و منظر شهری به‌طور کلی رفت و برگشتی بین عینیت و ذهنیت در برخورد با شهر است. ساختارهای فضایی شهرها در چند دهه اخیر با توسعه سریع اجتماعی-اقتصادی شاهد تغییر شکل مکان‌ها بوده‌اند به‌گونه‌ای که تصاویر شهر برای گروه خاصی از مردم به‌سختی همان چیزی است که توسط کارشناسان با در نظر گرفتن نگاه از بالا به پایین تصور شده است (Shen, Xu & Liu, 2021: 1; Hu et al., 2021: 1). نبود نگاه از پایین به بالا در سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌ها در نظام شهرسازی ایران، بر لزوم توجه به تجربه افراد از منظر تأکید دارد. این در حالی است که ضوابط تنظیم‌شده (ضوابط ارتقا کیفی سیما و منظر شهری، ۱۳۸۷، مصوبات شورای عالی معماری و شهرسازی ایران، ۱۳۹۵ و سند جامع ارتقاء کیفی سیما و منظر شهری، ۱۳۹۱) اغلب بدون در نظر گرفتن کاربران و معنای دریافت شده از جانب آن‌ها بوده است (Approvals of the Supreme Council of Architecture and Urban Planning of Iran, 2007, 2012, 2015).

عدم تحقق پروژه‌های شهری در عمل نیز نشان‌دهنده فقدان ضوابط و مقررات کنترل و هدایت بصری به‌عنوان ابزاری برای سیاست‌های شهری است هرگونه اقدامی در منظر شهری را با چالش روبه‌رو کرده است. در میان پژوهش‌های چالش‌های شهرسازی ایران و حتی پژوهش‌های حوزه منظر شهری، می‌توان چالش‌های مرتبط با منظر شهری را به‌طور پراکنده جستجو کرد باین‌حال پژوهش جامعی به شناسایی و رتبه‌بندی چالش‌های معنایی-هویتی منظر شهری در ایران نپرداخته است.

بنابراین پژوهش حاضر هدف شناسایی و رتبه‌بندی چالش‌های معنایی-هویتی منظر شهری در ایران را دنبال می‌کند. بدین منظور ابتدا با مطالعات کتابخانه‌ای و تحلیل محتوا منابع منتشرشده در حوزه منظر شهری چالش‌های منظر شهری از دید پژوهشگران استخراج گردید. تحلیل و دسته‌بندی چالش‌ها توسط «مدل تحلیل سه شاخگی» انجام شد. در گام بعد به کمک ابزار پرسشنامه چالش‌های شناسایی‌شده از دید متخصصین و حرفه‌مندان

ویژگی‌های طبیعی، محیط ساخته‌شده آن، تاریخی و معاصر، زیرساخت‌های آن در زیرزمین، فضای باز و باغ‌ها، الگوهای استفاده از زمین و سازمان فضایی، ادراکات و روابط بصری و سایر عناصر ساختار شهری را نیز شامل می‌شود (Mulet Gutiérrez, Oliver) 2 (Torelló & Sebastián, 2020).

مفهوم منظر با افزودن صفاتی از قبیل طبیعی، فرهنگی، شهری، تاریخی^۵ و غیره اغلب به محدوده‌ای خاص از محیط پیرامون اشاره دارد. به عنوان مثال در دهه ۱۹۶۰، مفهوم منظر شهری در برنامه‌ریزی شهری و جغرافیای فرانسه با معنایی مشابه، اما با مفاهیم بسیار سیاسی‌تر ظاهر شد. اصطلاح حفاظت شهری پیش‌تر به ترتیب در دهه‌های ۱۸۸۰ و ۱۹۰۰ برای حفاظت از شهرهای تاریخی استفاده شد. جایگزینی منظر شهر با منظر، با پیش‌بینی ظهور منظر شهری تاریخی، در فرانسه کمتر مشخص است زیرا هر دو اصطلاح با Paysage Urbain ترجمه شده‌اند (Sonkoly, 2017: 15).

منظر شهری به‌طور فرایندی در سه سطح کلان، میانی و خرد و در تجربه فضا و ادراک آن قابل‌پیگیری است و می‌توان اذعان داشت که در تعریف منظر شهری، تجربه و ادراک ناظر از شهر در طول زمان مطرح است (Esmaeeldokht et al., 2021: 15). منظر شهری به‌عنوان یکی از اجزای تشکیل‌دهنده ادراک کالبدی فضاهای شهری به‌طور مستقیم بر مطلوبیت یا عدم مطلوبیت فضاها و رفتارهای شهروندان به‌عنوان کاربران اصلی محیط مؤثر خواهد بود (Ghalehnoee et al., 2018: 140).

باوجود گذشت سالیان طولانی از ورود مفهوم منظر به ادبیات معماری و شهرسازی ایران، هنوز از جانب نظریه‌پردازان و پژوهشگران توافق معنایی بر سر مفهوم آن وجود ندارد. منظر شهری واجد جنبه عینی شهر است که کاربران شهری با آن مواجه می‌شوند و آن را تجربه می‌کنند و بازنمایی‌های شکل‌گرفته در ذهن که حاصل تجربه محیط است به جنبه ذهنی منظر اشاره دارد؛ بنابراین منظر شهری از تعامل عینیت و ذهنیت شکل می‌گیرد. منظر در پژوهش حاضر به‌عنوان «فرآورده» یک «فرآیند» پیچیده که در بسترهای بسیار متنوع و متفاوت (زمان، مکان، فرهنگ، اجتماع، اقتصاد، تکنولوژی و غیره) شکل می‌گیرد و در ارتباط با «ادراک» و «معنای» حاصل از آن در ذهن کاربران قابل‌تحلیل خواهد بود ملاک عمل است؛ بنابراین چالش‌های مربوط به فرآورده و فرآیند موردنظر بوده است، چرا که از مهم‌ترین چالش‌های رو در روی شهر در آستانه ورود به دورانی جدید معنا و ارتباط متقابل انسان و محیط مصنوع است (Barati, 2006: 6).

چالش اساساً از نگاه زیان‌شناسی اسم مصدر و در لغت به معنای ناز و خرام و عجب، رفتار از روی کبر و غرور و جنگ و جدال و جولان و حمله است (Amid,

در ایران (معنا و ارتباط متقابل انسان و محیط) کمتر موردنظر پژوهشگران بوده است. اسماعیل دخت و همکارانش (۱۴۰۰) در پژوهشی به دنبال یکی از مشکلات مطرح‌شده در حوزه منظر شهرها یعنی کاستی موجود در طرح‌ها بوده و برنامه‌های توسعه را به کمک خوانش ساکنین از شهر موردبررسی قرار دادند. در پژوهشی دیگر نیز «روند نامتعادل در زمینه توسعه شهری» به موازات حفظ هویت شهر ایرانی-اسلامی موضوع موردبحث چالش‌های پیش‌روی هویت منظر شهرهای قدیم ایران قرار گرفته است (Nazimzadeh Shuai, 2014).

برخی از پژوهشگران حوزه منظر به بررسی تحولات تاریخی و سیاسی مؤثر بر ساخت آن پرداختند (Bah-rami & Atashinbar, 2020; Rastgar Jhaleh, Pedram, 2018b; Kazemi, Behzadfar, 2012) و تأکید بر نگاه زمینه محور به منظر و نحوه انتخاب گروهی از ویژگی‌های هر محیط برای ارزیابی منظر نقطه مشترک برخی از آن‌ها بود (Ode, Tveit & Fry, 2008). در مقیاس خرد نیز بررسی چالش‌های کلیدی منظر شهری در دوره معاصر روشی انعطاف‌پذیر برای بازتعریف و استفاده از فضای عمومی شهری را ارائه داده است (Kokabi, 2019)؛ بنابراین پژوهشی عمیق و جامع به بررسی چالش‌های منظر شهر در ایران نپرداخته است؛ به‌این‌ترتیب این موضوع به‌عنوان شکاف نظری در حوزه مطالعه چالش‌های شهرسازی در ایران شناسایی شد و مبنای پژوهش حاضر قرار گیرد.

مبانی نظری

مفهوم منظر شهری^۱ و چالش^۲

مخدومی^۳ (۲۰۰۲) اشاره دارد که واژه منظر در زبان انگلیسی (Landscape)، از لغتی هلندی (Lantscap) گرفته‌شده که ریشه در کلمه‌ای آلمانی (Landschaft) به معنای ساختار و شرایط زمین دارد. نخستین معنی منظر در انگلیسی چشم‌انداز است. در اواخر قرن ۱۵ اصطلاح منظر اغلب برای تعیین محیطی طبیعی به کار می‌رفت که در نوشته‌های ادبی و هنر دوره رنسانس نیز به خوبی مشهود است (Asadpour, 2018: 33). در واقع منظر نمونه‌ای از نگاه به اطراف است. قابل‌مشاهده‌ترین یا نامرئی‌ترین نیست. تعامل بین چیزی که دیده می‌شود و پنهان است (Capone, 2013: 63). مفهوم منظر واجد دو جنبه عینی و ذهنی است. به‌طور کلی «منظر» مفهومی است که یک زنجیره بی‌نقص را در مکان و زمان مجسم می‌کند. این اصطلاح اغلب شامل فضاهای بیرونی در هر مقیاسی می‌شود، از باغ‌های خصوصی تا محله‌ها، پارک‌ها و باغ‌های عمومی، شبکه‌های فضای سبز، کل منظر شهری، مناظر فرهنگی روستایی گرفته تا کل محیط در زمان حال، گذشته و آینده (Stiles, 1994). سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ایالات متحده^۴ (۲۰۱۱) اشاره می‌کند که منظر حوزه گسترده‌تری شامل توپوگرافی سایت، ژئومورفولوژی و

به مقوله معنا از عوامل اصلی بروز پدیده بی‌مکانی در شهرهاست (Hoseinzadeh & Moeini, 2020: 50). در واقع میان آنچه در نظریه منظر مطرح می‌شود با آنچه در عمل با آن برخورد می‌شود تناقض وجود دارد (Majidi et al., 2021: 19). جنبه معنایی محیط خصوصاً معنی درک شده توسط استفاده‌کنندگان در گذشته نزدیک نادیده انگاشته شده و این بی‌توجهی همچنان ادامه دارد. تلاش برای علمی بودن و به کار بردن رهیافت‌های اثبات‌گرایایی، به بی‌توجهی نسبت به جنبه‌های نرم و فازی محیط مانند معنی راه برد (Rappaport, 2004: 15). بحران و آشفتگی در منظر شهرهای معاصر، در میان حرفه‌مندان، مدیران، روشنفکران و مردم گزاره‌ای مشهور است (Esmael - dokht et al., 2021: 46). فاطمی در سال ۱۹۷۳ مطرح می‌کند که باید در طراحی به معانی موجود در متن توجه داشت، به این علت که میان طرح‌واره‌های ذهنی طراحان محیط و کاربران تفاوت وجود دارد، اشکال پیشنهادی مطرح‌شده در جهان سوم نیز همین نادیده گرفتن جنبه معنایی- ادراکی بوده است (Rappaport, 2004: 42, Gharehbaglou & Ar - dabilchi, 2019: 63).

در ایران، ضوابط ارتقاء کیفی سیما و منظر شهری (۱۳۸۷) بایدها و نبایدهایی را برای ساماندهی منظر شهرها مطرح می‌کند و در مصوبات شورای عالی معماری و شهرسازی ایران (۱۳۹۵) نیز به‌عنوان مرجع تمامی اقدامات در شهرها، توجه به منظر ورودی شهرها مطرح‌شده، علاوه بر این به‌طور خاص در سند جامع ارتقاء کیفی سیما و منظر شهری (۱۳۹۱) نیز باهدف تنظیم روابط بین محیط اطراف و مردم اشاره می‌شود که نقاط، گره‌ها، لبه، فضاها و پهنه‌ها بایستی مشخص شوند. در سایر مصوبات نیز به ضوابط محدودی برای ارتقاء منظر شهری اشاره‌شده اما این ضوابط بدون در نظر گرفتن کاربران و معنای دریافت شده از جانب آن‌ها بوده است. عدم توجه به جنبه‌های معنایی منظر در مصوبات و طرح‌های توسعه شهری مشهود است (Chizfahmandaneshmandian & Behzadfar, 2020). گلکار (۱۳۸۷) نیز مشکلات شهرها را بحران موجود منظر شهری به‌عنوان سطح تماس ساکنین با شهر مطرح می‌کند و راه‌حل آن را فهم طراحی شهری به‌مثابه مدیریت منظر شهری قلمداد می‌کند. گاهی به علت فقدان ضوابط و مقررات کنترل و هدایت بصری به‌عنوان ابزار سیاست‌های شهری، توجه به منظر بافت‌های ارزشمند شهری شدیداً مورد غفلت قرار گرفته است. محملی ایبانه (۱۳۹۰) با بررسی جایگاه منظر شهری در برنامه‌های توسعه شهری، مشکل را در نرسیدن به راه‌حل‌های عملیاتی در راستای اهداف مشخص‌شده می‌داند. کم‌توجهی مدیریت و برنامه‌ریزی شهری به جنبه‌های بصری و ادراکی شهر در ذهن شهروندان، منجر به تنزل سیما (جنبه عینی منظر) کالبدی در بافت‌های تاریخی شده است

422: 2010). با استفاده از معنای لغوی «چالش» و کاربرد این واژه در ادبیات اجتماعی امروز، می‌توان چالش را «شرایط و وضعیت جدیدی که مسیر آینده جامعه را از بیرون مورد هجوم قرار داده حفظ تعادل آن را دچار مشکل و مستلزم تلاشی سخت و سرنوشت‌ساز می‌سازد.» قلمداد کرد؛ بنابراین خصوصیات «چالش»، طبق این تعریف عبارت‌اند از (۱) عینی بودن، (۲) جدید بودن وضعیت، (۳) ناظر به آینده، (۴) بیرونی بودن (و غیرارادی بودن آن)، (۵) اقتضای تلاشی سخت و تعیین‌کننده [که ناشی از فراگیر بودن و به مبارزه طلبیدن کل جامعه است] (Zuelm, 2005: 36).

چالش‌های منظر شهری^۶

یکی از چالش‌های جدی دانش طراحی شهری در ایران اصلاح ساختار تولید دانش است. دانش طراحی شهری در ایران تا حدود زیادی تحت تأثیر دانش غرب بوده است. نیازمند بومی‌سازی دانش و اصلاح ساختار تولید آن است (Foroughmand Arabi & Khabazi, 2012: 43). در حوزه منظر دو گرایش وجود دارد یکی با تأکید بر ریشه‌های نظری و لغوی منظر بر شرایط طبیعی و جانوری در شهر، منظر شهری را به‌عنوان شیوه طراحی، مدیریت و برنامه‌ریزی عناصر در بستر شهری و تطبیق آن با احتیاجات کالبدی، احساسی و روان‌شناسی و زیبایی‌شناختی شهروندان قلمداد می‌کنند و دیگری منظر شهری را حاصل ادراک شهروندان از شهر و آگاهی از مکان تلقی کرده و دوگانگی دکارتی عین و ذهن را رد می‌کنند. به‌طور کلی می‌توان گفت توجه به منظر حدودم‌مرز دقیق و مشخصی ندارد (Asadpour, 2018: 64). در مطالعات منظر به لزوم برخورد و اتخاذ رویکرد کل‌نگر به منظر اشاره‌شده است (Hoseinzadeh & Moeini, 2020; Houbart & Teller, 2019: 2). آنجائی که پیگیری معانی و ارزش‌ها در کنار توجه به ویژگی‌های فیزیکی محیط و منظر مغفول مانده، برخی به دنبال این حلقه گمشده بودند (Taylor, 2014; Bahrami Hamedani & Taghvaei, 2021; Ginzarly et al., 2019: 2). در نظام شهرسازی ایران اصولاً از ادراک و معنا کمتر صحبت به میان آمده است. شهرسازی در ایران انسان را جدا از محیط فرض کرده و او را به‌مثابه یک شیء قلمداد می‌کند (Barati, 2006: 14). در سال‌های اخیر برخی پروژه‌های اجراشده در سطح شهرها تأثیر عمده‌ای در کیفیت محسوس شهر و ذهنیت شهروندان از آن، برجا نگذاشته‌اند و منظر شهری امروز شهرها علیرغم تلاش‌های بسیار همچنان از بُعد کیفی و معنایی دارای مشکلاتی است که به نظر می‌رسد باعث ایجاد نارضایتی مردم در آینده می‌شود (Majidi et al., 2021: 18). سرعت گرفتن آهنگ تغییرات و رشد شهر سبب شده هماهنگی میان تصویر ذهنی شهروندان از شهر و واقعیات کالبدی آن کم‌رنگ شود و در ذهن فرد این‌همانی با مکان کمتر رخ دهد (Rastgar Jhaleh & Pedram, 2018a: 1). بی‌توجهی

است (Mohammadizadeh et al., 2018: 45). بدین ترتیب چهره خیابان‌ها دگرگون شد و بر چهره شهر تأثیرات عمیقی بر جای نهاد (Shabani & Kamyab, 2013: 86).

روش پژوهش

پژوهش پیش‌رو از نظر نوع هدف کاربردی است و جزو تحقیقات توصیفی و پیمایشی محسوب می‌شود. در گام اول با جستجو هدفمند در پایگاه‌های داده داخلی و خارجی و کتب مطرح در حوزه منظر با کلید واژه‌های منظر، منظر شهر، سیمای شهر (جنبه بصری منظر) و منظر تاریخی و معاصر، بیش از ۲۵۶ مقاله جمع آوری شد. در گام بعد، منابعی که دیدگاهی کل‌نگر به منظر داشته انتخاب شدند و منابعی که صرفاً نمونه مورد مطالعه آن‌ها منظر شهری بودند از روند تحلیل محتوا خارج گردیدند. بنابراین بیش از ۴۰ پژوهش داخلی و خارجی انجام شده در ده سال اخیر انتخاب شدند و با تحلیل محتوای پژوهش‌های انتخابی چالش‌های معنایی- هویتی منظر شهری در ایران استخراج شدند و به کمک «مدل سه شاخگی» دسته‌بندی چالش‌ها صورت گرفت. در طبقه‌بندی مدل‌ها «مدل تحلیل سه شاخگی» که مبنای پژوهش حاضر است از نوع مدل‌های منطقی محسوب می‌شود. بسیاری از مفاهیم، رویدادها و پدیده‌ها را می‌توان در قالب سه شاخه (ساختار، رفتار و زمینه) آن بررسی، مطالعه و تجزیه و تحلیل نمود.

مدل تحلیل سه شاخگی یکی از مدل‌های شناسایی آسیب‌های سازمان است که توسط میرزایی ابرهنجانی ارائه گردید (Asadi et al., 2020). روابط بین سه شاخه از نوع لازم و ملزوم است و از آنجائیکه می‌توان در ابعاد مختلف چالش‌ها یا آسیب‌ها را تحلیل نمود، جامعیت خوبی برای تحلیل پدیده مورد نظر دارد. علاوه بر این سادگی استفاده و سهولت فهم این مدل آن را برای بررسی چالش‌های معنایی- هویتی منظر شهری با نگاهی جامع مناسب نمود.

طبق این تحلیل، «شاخه ساختاری»، علل و عواملی است که ساختارها را در معرض بحران قرار داده و دربرگیرنده همه عناصر، عوامل و شرایط فیزیکی و غیرانسانی سازمان است. «شاخه محتوا یا رفتار» به‌مثابه ظرف فعالیت‌ها و حرکات است. در شناخت آسیب‌های رفتاری، کانون توجه به کارکردها و عملکردهاست و باید آن دسته از عواملی بررسی شود که کارکردهای سازمانی را مختل و به اثربخشی آن‌ها به‌قدری صدمه می‌زنند. «شاخه زمینه یا محیط» به مفهوم محیط در نظریه سیستمی اشاره دارد. به عبارتی شرایط و عامل‌های محیطی برون‌سازمانی هستند که محیط سازمان را احاطه نموده، با سازمان رابطه متقابل داشته و از کنترل سازمان خارج هستند (Moghimi, 2004: 40). (شکل ۱).

لازم به ذکر است که این مدل در حوزه مدیریت و منابع انسانی و آسیب‌شناسی مشکلات سازمانی

(Zare et al., 2019). علل آشفتگی در منظر شهری را می‌توان در تأکید و ادعای متخصصین به توسعه با الگویی تکراری، بدون بررسی گذشته و اتفاقاتی که انتقال از شهر سنتی به معاصر را بستری سازی کرده و در سیاست‌گذاری‌های دولتی تک‌بعدی و «نمانگر» به منظر شهرها دنبال کرد (Esmaeeldokht et al., 2021: 46). باین حال شناسایی علل دقیق این گسست معنای در منظر شهری نیازمند بررسی‌های موشکافانه بیشتری است.

شولتز (۱۹۸۱) اذعان می‌کند که توسعه منجر به این شده که یکپارچگی فضای شهری به دلیل از هم شکافتگی بافت شهر آسیب ببیند و در نتیجه، عناصر ابتدایی هویت خود را از دست داده‌اند (Rast-gar Jhaleh & Pedram, 2018a: 5). از طرفی تغییرات اجزای شهر را نمی‌توان به‌طور مستقل و جدا از هم بررسی کرد. علاوه بر تغییرات فیزیکی در بخش‌های مختلف شهر، دگرگونی‌های روابط بخش‌های مختلف با هم و فهم کاربر از آن‌ها در ارزیابی تغییرات مؤثر است. در پژوهش‌های انجام‌شده بیشتر به پیوستگی مفهومی و تاریخی منظر شهری با تأکید بر پیوستگی بصری و عملکردی توجه شده است و پیوستگی معنایی مدنظر نبوده است (Rastgar Jhaleh & Pe-dram, 2018a,b; Bahrami & Atashinbar, 2020; Kazemi & Behzadfar, 2012).

گسست پیوند معنایی- ادراکی بین محیط شهر و مردم، بحرانی را در شهرهای معاصر کشور به وجود آورده که ناشی از توسعه شتابان و غافل‌ماندن از ظرفیت‌های بعد ادراکی در طرح‌ها در دهه‌های اخیر است. برخی معتقدند که این گسست معنایی نشان می‌دهد که منظر شهرهای معاصر برخلاف گذشته تابع قانون بوده‌اند نه تابع فرهنگ و اجتماع؛ بنابراین بیشترین عامل شکل‌دهنده به منظر شهر، قوانین و مقررات توسعه شهری بوده و کمترین عامل دخیل در جهت‌دهی به قانون‌گذاری‌ها توجه به ادراک ساکنین از شهر است (Esmaeeldokht et al., 2021: 48). باین حال عدم تحقق پروژه‌های شهری در عمل نیز نشان از این دارد که مشکل صرفاً قانون نیست. دنیای مدرن امکان بروز فردیت‌ها را فراهم نمی‌کند (Mansouri, 2018: 3).

منظر شهری تاریخی ایران نیز بیشترین آسیب را از توسعه‌های شهری متحمل شده‌اند و در دوران معاصر شهرهای ایران با تخریب گسترده و نوسازی‌های بزرگ مقیاس همراه شدند (Ziyari & Izadi, 2018: 34; Roustaei & Naseri, 2019: 124).

دخالت‌های سنگین عینی و مادی در کالبد شهر دوران پهلوی رقم خورده است؛ حال آنکه ذهنیت شهر در هویت کهن خویش باقی می‌ماند (Habibi, 1994: 45-58). خیابان‌کشی‌های جدید بافت محلات تاریخی را از هم گسسته و ارتباط آن‌ها با محلات دیگر و سایر بخش‌های بافت شهری را از میان برده

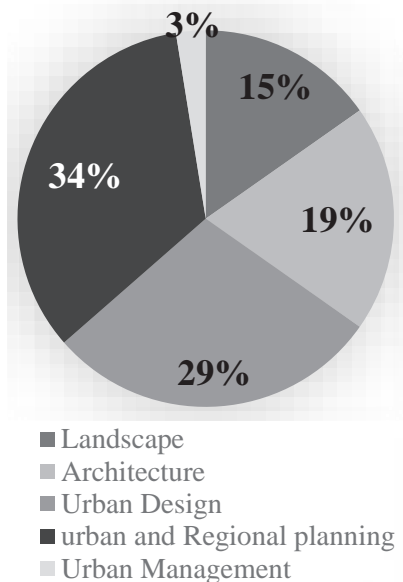

Fig. 2. Expertise of the respondents

یافته‌ها

تحلیل سه شاخگی چالش‌های معنایی-هویتی منظر شهری در ایران

پس از مرور منابع متعدد و استخراج چالش‌های منظر شهری، همگی مطابق با مدل تحلیلی سه شاخگی (جدول ۲)، در سه دسته ساختاری، محتوایی و رفتاری و زمینه‌ای دسته‌بندی شدند. تعیین جایگاه هر یک از چالش‌ها در انواع ساختاری، محتوایی و رفتاری بدین صورت بود که در واقع در شاخه «چالش‌های زمینه‌ای»، انواع چالش‌هایی که خارج از نظام مدیریت شهری ایران و به نوعی بستر ساز مشکلات هستند، قرار می‌گیرند. چالش‌های مربوط به حد و مرز حوزه عمل رشته‌های مختلف در برخورد با منظر شهری و نبود یک دانش نظام‌یافته یا روش‌شناسی کارآمد برای سامان دادن به منظر شهرها از این دست بودند. از آنجایی که دستیابی به اهداف مشترک در برخورد با منظر شهری به دلیل چندبعدی شدن شهرها پیچیده است، پاسخگویی به نیازها و ارزش‌های مختلف گروه‌های اجتماعی مختلف دشوار خواهد بود. از طرفی روند کنونی تولید دانش در طراحی شهری امکان بومی‌سازی را محدود کرده و انتقال از دستورالعمل‌های بین‌المللی به سیاست‌های محلی در نظام شهرسازی همواره چالش بوده است. تمامی این موارد منجر شده که آشفتگی در منظر شهرهای معاصر رخ داده و توازن سیمای شهر (جنبه بصری منظر) از بین برود و نابسامانی منظر شهری امروز شهرها باعث ایجاد نارضایتی مردم گردد. علاوه بر این «منظر شهری تاریخی و معاصر»، دچار گسست معنایی شده‌اند. تمامی این چالش‌های زمینه‌ای در خارج از نظام مدیریت شهری منظر شهرها بستری مؤثر در چالش‌های محتوایی و ساختاری را نیز به دنبال دارند و حتی خود منتج از آن‌ها هستند.

«چالش‌های ساختاری» در رابطه با منظر شهری، بیشتر معطوف به مدیریت شهری و تصمیم‌گیری‌های

مورد استفاده بوده است (Najafizadeh & Zahedi, 2015; Mahmoudi Kochsaraei, 2014; Rai Dehghi, 2018). همچنین در حوزه شهرسازی نیز به منظور بررسی آسیب‌های مدیریت شهری و نقش آن در نظام برنامه‌ریزی توسعه شهری بکار برده شده است (Asadi et al., 2020) و اغلب این پژوهش‌ها نیز با تکنیک مصاحبه یا پرسشنامه پیش برده شدند.

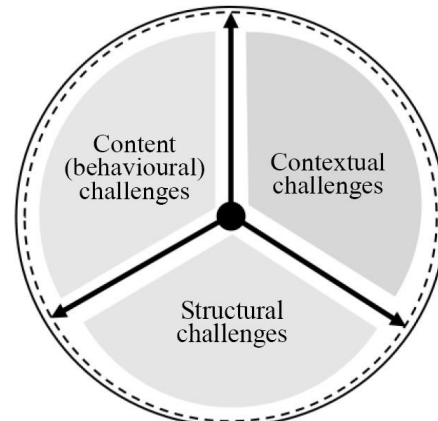

Fig. 1. Trilogy Analysis Model

(Based on Moghimi, 2004; Bagheri Manesh et al., 2018)

در گام سوم با پرسش از نمونه آماری (جمعی از متخصصین و حرفه‌مندان حوزه‌های مرتبط با منظر شهری (شهرسازی، معماری و منظر)) در خصوص رتبه‌بندی چالش‌ها در هر شاخه سعی در شناخت دیدگاه متخصصین در این حوزه شد. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط متخصص منظر بررسی شد. در پرسشنامه پس از بررسی ویژگی‌های دموگرافیک و سؤالات اولیه، چالش‌های استخراج شده جدول ۱ در طیف لیکرت پنج‌گانه مورد پرسش قرار گرفتند تا میزان اهمیت هر یک شناسایی شود.

برای رتبه‌بندی چالش‌ها نیز از آزمون تی تک نمونه‌ای و فریدمن در نرم‌افزار SPSS 24 استفاده شد. تعداد پرسشنامه به‌طور آنلاین با تکنیک گلوله برفی در فضاهای مجازی تعداد ۲۴۰ پرسشنامه برای متخصصین ارسال گردید و طی ۷ روز تعداد ۱۱۸ پرسشنامه تکمیل شد. ۵۳ نفر مرد و ۶۵ نفر زن در میان پاسخ‌دهندگان بودند. در میان پاسخ‌دهندگان، حوزه شهرسازی (برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای و طراحی شهری) ۶۳ درصد را به خود اختصاص داده‌اند و با توجه به اینکه پژوهشگران حوزه منظر جامعه محدودتری را شامل می‌شوند، مابقی در حوزه منظر فعالیت داشتند. سابقه کار و فعالیت افراد در حوزه تخصصی خود، در ۹۸ مورد زیر ۱۰ سال و در ۱۹ مورد بین ۱۰ تا ۲۰ سال بوده است. پراکندگی تخصص‌های مختلف پاسخ‌دهندگان در شکل شماره ۲ مشخص است. میانگین سن افراد بین ۲۵ تا ۵۵ سال بود. ۱۸ نفر رتبه علمی مربی، ۱۷ نفر رتبه علمی استادیار و ۱ دانشیار در جمع پاسخ‌دهندگان بودند و سایرین در محیط حرفه فعالیت داشتند. ۸۱ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۳۷ نفر دارای مدرک دکتری بودند. شکل ۲ حوزه تخصصی پاسخ‌دهندگان را نشان می‌دهد.

متخصصین و حرفه‌مندان با منظر شهری و مردم توجه شده است. محدود شدن مشارکت مردم در نظام شهرسازی ایران در تمامی حوزه‌های فعالیتی همواره مطرح است. نبود مشارکت مردم در مرحله طراحی منجر می‌شود که به جنبه‌های بصری و ادراکی شهر در ذهن شهروندان و بعد ادراکی و معنایی در پروژه‌ها توجهی نشود و بسیاری از مناظر شهری هیچ ارتباط معنایی با کاربران برقرار نکنند که این بی‌توجهی منجر به بی‌مکانی و بی‌هویتی شهرها شده است. علاوه بر این چالش مهم در نظام شهرسازی و حوزه منظر شهری، نبود زبان مشترک بین جامعه علمی و حرفه‌مندان و مدیران شهری است و این گسست

اتخاذ شده است. در این شاخه چالش‌هایی از قبیل نرسیدن به راه‌حل‌های عملیاتی در برنامه‌های توسعه منظر شهری مطرح می‌شود که یکی از علل آن را می‌توان سیستم‌های نظارتی ناکارآمد دانست. اساساً در نظام شهرسازی ایران به بعد نظارت و نحوه ارزیابی کمتر پرداخته شده است. در حوزه کنترل بصری منظر شهری نیز ضوابط مناسب وجود ندارد یا به آن‌ها کم‌توجهی می‌شود. از طرفی تنظیم نکردن برنامه حفاظتی از مناظر شهرهای تاریخی نیز منجر شده که در توسعه‌های اخیر این بخش از منظر شهرها دستخوش تغییرات زیادی شود. برای تعیین چالش‌های شاخه «محتوایی و رفتاری» نیز بر رفتار

Table 1. "Trilogy Analysis model" of urban landscape challenges

Contextual	Structural	Content and Behavioural
The boundary of the field of action of different disciplines in dealing with the urban landscape is not clear (Asadpour, 2018: 64) (V1)	Lack of operational solutions in urban landscape development programs (Mahmeli Abyaneh, 2011) (V8)	Limiting people's participation in the urban landscape (Imani Jajarmi, 2016: 95, Mansouri, 2018: 3, Barati, 2006, Majidi et al., 2021) (V14)
Lack of a systematic knowledge or efficient methodology to organize the Urban landscape (Barati, 2006: 20) (V2)	The inefficiency of the monitoring systems (quality improvement regulations for scape of city and urban landscape (Approvals of the Supreme Council of Architecture and Urban Planning of Iran, 2007, 2012, 2015) (V10)	The lack of attention of urban management and planning to the visual and perceptual aspects of the city in the citizens minds (Zare et al., 2019: 2) (V15)
Achieving common goals in dealing with the landscape of cities is complicated due to the multidimensionality of cities (Maleki, Ahmadi, 2012: 15) (V3)	The dimension of supervision in visual management and the evaluation process and the valid criteria for its implementation have not been addressed (Approvals of the Supreme Council of Architecture and Urban Planning of Iran, 2007, 2012, 2015, Maleki, Ahmadi, 2012) (V11).	Ignoring the capacities of perceptual and semantic dimensions in plans and projects (Majidi et al., 2021: 18) (V16)
Transferring from international guidelines to local policies (Foroughmand Arabi, Khabazi, 2012: 44, Ginzarly et al., 2019) (V5)	The criteria have been without considering the users and the meaning received from them addressed (Approvals of the Supreme Council of Architecture and Urban Planning of Iran, 2007, 2012, 2015) (V19)	Lack of a common language between the scientific and professional community and Urban managers (Barati, 2006: 6) (V4)
The current process of knowledge production in urban design has limited the possibility of localization (Foroughmand Arabi, Khabazi, 2012: 44) (V6)	Lack of rules and regulations of control and visual guidance (Approvals of the Supreme Council of Architecture and Urban Planning of Iran, 2007, 2012, 2015) (V17)	Many Urban landscape do not make any meaningful connection with users. In reading the meaning of the urban landscape context, sometimes clear imagery are not formed in the users minds (ziyari, izadi, 2018: 34). (V23)
Landscape design has avoided engaging with public spaces and inclusive standards. (V13)	Neglecting the importance of preserving the visual identity of the urban landscape in the designs (Approvals of the Supreme Council of Architecture and Urban Planning of Iran, 2007, 2012, 2015) (V20)	Ignoring the category of meaning is one of the main causes of the phenomenon of placelessness in cities (Hoseinzadeh, Moeini, 2020: 50, Rostgarjaleh, Pedram, 2018) (V27)
It is difficult to respond to the different needs and values of different social groups (V7)	Absence of a special protection program from a historical urban Landscape (V18)	-
It is a challenge to gather all the characteristics of the historical urban landscape and collect its components and address the cultural heritage values. (Ginzarly et al., 2019: 2) (V21)	Historical urban landscape have suffered the most damage from urban development (ziyari, izadi, 2018: 34). (V29)	-
The severance of the meaningful relationship between the historical landscape and the contemporary landscape in cities (ziyari, izadi, 2018: 34, Esmaeeldokht et al., 2021: 48) (V25)	-	-
Crisis and chaos in the landscape of contemporary cities (Esmaeeldokht et al., 2021: 46) (V28)	-	-
Transformation of the cityscape and the loss of balance in it (Shabani, kamyab, 2013: 89) (V12)	-	-
Today's chaotic urban landscape of cities has problems from the "qualitative and semantic dimension" that cause people's dissatisfaction. (Majidi et al., 2021: 18) (V22)	-	-
"Urban landscape as a text" has lost part of its "meaning" due to disintegration, destruction and degradation (Roustaei, Naseri, 2019: 124, Habibi, 1994: 11) (V26)	-	-
The challenge of the city is on the verge of entering a new era of "the meaning and interrelationship between man and the artificial environment." (Barati, 2006: 6) (V24)	-	-
Cities do not have the ability to resist other cities and ultimately act passively, so that nothing of their identity remains. (Rostgarjaleh, Pedram, 2018) (V9)	-	-

دگرگونی چهره شهرها و از بین رفتن توازن سیمای شهر، (۳) گسست رابطه معنایی منظر تاریخی با منظر معاصر در شهرها، (۴) شهرها توان مقاومت در برابر شهرهای دیگر را ندارند و در نهایت منفعول عمل کرده از این راه چیزی از هویت آن‌ها باقی نمی‌ماند، (۵) «منظر شهری به مثابه متن»، بر اثر گسستگی، تخریب و فرسودگی، بخشی از «معنای خود» را از دست داده است.

شاخه ساختاری، چالش‌هایی مربوط به مدیریت شهری و تصمیمات آن‌ها در حوزه منظر شهری را در خود جای داده است. این دسته به نوعی بازوی اجرایی بوده که در نظام شهرسازی ما انتقادهای زیادی به آن وارد است. با توجه به نظر متخصصین و آزمون تی تک نمونه‌ای، میانگین پاسخ‌ها در جدول ۳ نمایش داده شده است. سیستم‌های نظراتی ناکارآمد و نبود ارزیابی و ارزشیابی بین طرح‌های انجام‌شده، مهم‌ترین چالش این بخش محسوب می‌شود. منظر شهری تاریخی در پی توسعه‌های اخیر آسیب زیادی دیده است و با توجه به جدول ۲ به نظر می‌رسد همگی موارد مطرح‌شده به دلیل مغفول ماندن از حفظ هویت بصری منظر شهرها در طرح‌هاست. طرح‌هایی که بدون ضوابط کافی و استفاده از نظر کاربران و معنای دریافتی از جانب آن‌ها بوده است. چالش‌های مربوط به رفتار متخصصین و حرفه‌مندان و شهروندان در حوزه منظر شهری در شاخه محتوایی (رفتاری)، قرار گرفته است. با توجه به نظر متخصصین و آزمون تی تک نمونه‌ای، میانگین پاسخ‌ها در جدول ۴ نمایش داده شده است.

منجر شده تا این دو بازو باهم ارتباط مؤثری نداشته باشند. در جدول ۱ چالش‌ها به تفکیک در سه دسته محتوایی (رفتاری)، ساختاری و زمینه‌ای معرفی شدند و در ادامه برای ارزیابی بهتر وضعیت چالش‌ها در ایران و رتبه‌بندی آن‌ها پرسشنامه‌ای تهیه و تکمیل گردید که نتایج آماری آن به تفصیل مطرح شده است.

رتبه‌بندی چالش‌های معنایی-هویتی منظر شهری در ایران

به منظور تحلیل داده‌های استخراج‌شده از پرسشنامه‌ها از نرم‌افزار SPSS 24 استفاده شد. میزان آلفای کرونباخ ۰/۹۰۴ محاسبه گردید. برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌های تحقیق از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد و توزیع همه متغیرها نرمال هست. در ادامه با انجام آزمون تی تک نمونه‌ای و فریدمن رتبه‌بندی‌ها نیز مشخص شدند. درجه آزادی برابر مجموع نمونه‌ها منهای یک است (۱۱۷-۱=۱۱۸). سطح معناداری ۰/۰۰۰ است. در ستون آخر، فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای میانگین مطرح‌شده در صورتی که صفر در این فاصله قرار گیرد نمی‌توان فرض صفر را رد کرد؛ که در این پژوهش فرض صفر رد می‌شود. در شاخه زمینه‌ای، همان‌طور که اشاره شد چالش‌هایی قرار دارند که خارج از مدیریت شهری قرار گرفته و بستر مشکلات را فراهم می‌کند. با توجه به نظر متخصصین و آزمون تی تک نمونه‌ای، میانگین پاسخ‌ها در جدول ۲ نمایش داده شده است. اختلاف زیادی بین میانگین‌ها دیده نمی‌شود با این حال پنج چالش زمینه‌ای که بیشترین میانگین را به خود اختصاص دادند به ترتیب شامل: (۱) بحران و آشفتگی در منظر شهرهای معاصر، (۲)

Table 2. The output of the t-test of contextual challenges

One-Sample Statistics				
Contextual challenges of urban landscape in Iran	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
The boundary of the field of action of different disciplines in dealing with the urban landscape is not clear. (V1)	118	3.47	1.025	0.094
Lack of a common language between the scientific and professional community and Urban managers (V4)	118	3.68	1.093	0.101
Achieving common goals in dealing with the landscape of cities is complicated due to the multidimensionality of cities (V3)	118	3.64	1.010	0.093
Transferring from international guidelines to local policies (V5)	118	3.47	1.153	0.106
The current process of knowledge production in urban design has limited the possibility of localization (V6)	118	3.15	1.035	0.095
It is difficult to respond to the different needs and values of different social groups (V7)	118	3.23	1.065	0.098
Cities do not have the ability to resist other cities and ultimately act passively, so that nothing of their identity remains. (V9)	118	4.19	1.023	0.094
Transformation of the cityscape and the loss of balance in it (V12)	118	4.23	0.841	0.077
Landscape design has avoided engaging with public spaces and inclusive standards. (V13)	118	3.60	1.103	0.102
Urban landscape as a text" has lost part of its "meaning" due to disintegration, destruction and degradation (V26)	118	3.70	0.990	0.091
Today's chaotic urban landscape of cities has problems from the "qualitative and semantic dimension" that cause people's dissatisfaction. (V22)	118	4.08	1.808	0.074
The challenge of the city is on the verge of entering a new era of "the meaning and interrelationship between man and the artificial environment." (V24)	118	3.98	0.887	0.082
The severance of the meaningful relationship between the historical landscape and the contemporary landscape in cities (V25)	118	4.23	0.831	0.077
Urban landscape as a text" has lost part of its "meaning" due to disintegration, destruction and degradation (V26)	118	4.13	0.873	0.080
Crisis and chaos in the landscape of contemporary cities (V28)	118	4.33	0.807	0.074

بود تا طرح‌های توسعه شهری از تحقق‌پذیری بیشتری برخوردار شوند و رضایت شهروندان و کاربران از منظر شهری افزایش یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش به دنبال شناسایی و رتبه‌بندی چالش‌های معنایی- هویتی منظر شهری در ایران دریافت که گروه «چالش‌های زمینه‌ای»، مربوط به چالش‌هایی است که از نظام مدیریت شهری ایران خارج است. «چالش‌های ساختاری» منظر شهری، بیشتر معطوف به مدیریت شهری و تصمیم‌گیری‌های اتخاذشده در مواجهه با منظر شهری است. چالش‌های گروه «محتوایی و رفتاری» نیز بر رفتار متخصصین و حرفه‌مندان در حوزه منظر شهری اشاره دارد. یافته‌ها نشان دادند که به ترتیب (۱) چالش‌های محتوایی (رفتاری)، (۲) چالش‌های ساختاری و (۳) چالش‌های زمینه‌ای رتبه اول تا سوم چالش‌های منظر شهری در ایران را به خود اختصاص می‌دهند. شکل ۳ مدل سه شاخگی چالش‌های معنایی- هویتی منظر شهری در ایران را نشان می‌دهد.

بی‌توجهی به مقوله معنا از عوامل اصلی بروز پدیده بی‌مکانی در شهرها نیازمند توجه مدیریت شهری به جنبه‌های ادراکی- بصری شهروندان است. امری مهم که با مشارکت فعال مردم در خلق منظر محقق خواهد شد.

مطابق آزمون فریدمن مقدار مجذور کای به‌دست‌آمده برابر با ۱۱۸/۲۴۹ است که در سطح خطای کمتر از ۰/۰۵ قرار دارد. معنی‌دار بودن آزمون فریدمن بدین معناست که رتبه‌بندی چالش‌های شهری از تنوع و تفاوتی در میان پاسخ‌دهندگان برخوردار بوده است. بالاترین امتیاز رتبه ۵ و پایین‌ترین آن ۲ بوده و میانگین چالش‌های محتوایی (رفتاری) بیشترین را به خود اختصاص داده است. (جدول ۵). نتایج رتبه‌بندی چالش‌های سه‌گانه معنایی-هویتی منظر شهری نشان داد که با اختلاف کم چالش‌های محتوایی در جایگاه اول قرار دارند. چالش‌هایی که بر کم‌توجهی مدیریت شهری به جنبه‌های ادراکی- معنایی منظر در شهروندان اشاره دارند. این بی‌توجهی با افزایش مشارکت آن‌ها در منظر شهری با تکنیک‌های مختلف قابل رفع خواهد

Table 3. The output of t-test of structural challenges

One-Sample Statistics				
Structural challenges of urban landscape in Iran	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Lack of operational solutions in urban landscape development programs (V8)	118	3.68	1.037	0.095
The inefficiency of the monitoring systems (V10)	118	4.38	0.857	0.079
The dimension of supervision in visual management and the evaluation process and the valid criteria for its implementation have not been addressed (V11)	118	4.08	0.930	0.086
Lack of rules and regulations of control and visual guidance (V17)	118	3.86	1.020	0.094
Absence of a special protection program from a historical urban Landscape (V18)	118	3.95	1.011	0.093
The criteria have been without considering the users and the meaning received from them addressed (V19)	118	4.09	0.847	0.078
Neglecting the importance of preserving the visual identity of the urban landscape in the designs (V20)	118	4.08	0.812	0.075
Historical urban landscape have suffered the most damage from urban development (V29)	118	4.14	0.905	0.083

Table 4. The output of the t-test of content challenges

One-Sample Statistics				
Content challenges of urban landscape in Iran	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Lack of a common language between the scientific and professional community and Urban managers (V4)	118	4.03	1.169	0.108
Limiting people's participation in the urban landscape (V14)	118	4.16	0.995	0.092
The lack of attention of urban management and planning to the visual and perceptual aspects of the city in the citizens minds (V15)	118	4.15	0.912	0.084
Ignoring the capacities of perceptual and semantic dimensions in plans and projects (V16)	118	4.10	0.973	0.090
Many Urban landscape do not make any meaningful connection with users. In reading the meaning of the urban landscape context, sometimes clear imagery are not formed in the users' minds. (V23)	118	4.14	0.830	0.076
Ignoring the category of meaning is one of the main causes of the phenomenon of placelessness in cities (V27)	118	4.19	0.819	0.075

Table 5. Descriptive statistics of Friedman's test (Ranking urban landscape challenges in Iran's urban planning system)

Descriptive Statistics						
Semantic-identity challenges of the urban landscape	N	Mean	Mean Rank	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Contextual challenges	118	3.54	1.20	0.482	2	5
Structural challenges	118	4.03	2.29	0.593	2	5
Content challenges	118	4.13	2.51	0.612	2	5

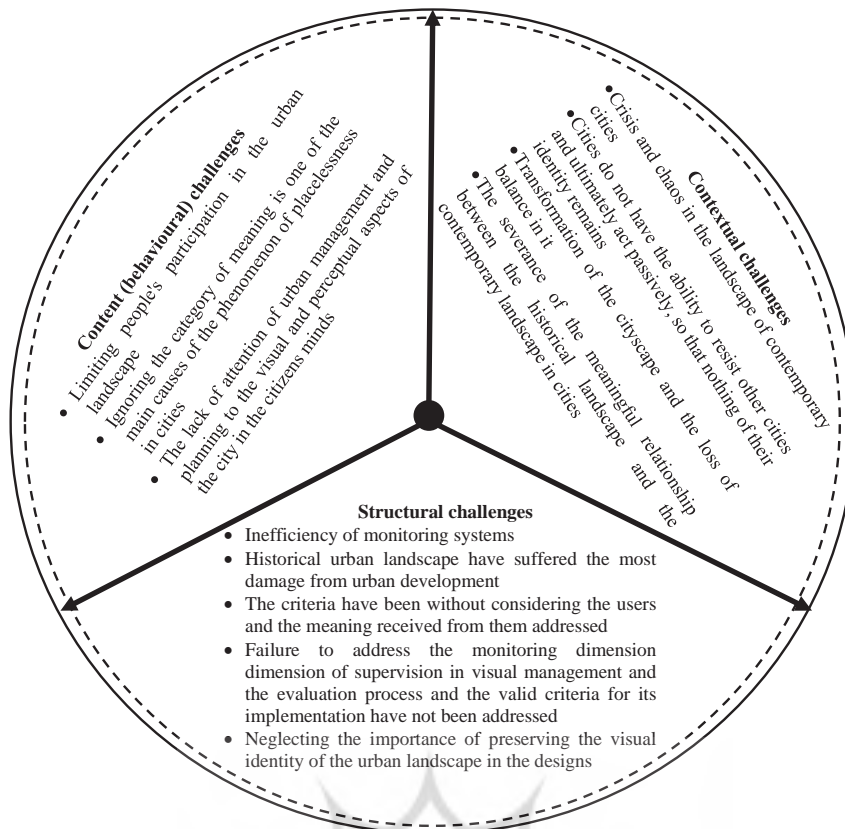

Fig. 3. Trilogy Analysis Model of semantic-identity challenges of the urban landscape in Iran, emphasizing the challenges with the highest scores

اقدامات و بحث‌های مدیریتی مطرح هستند و رفع چالش‌های زمینه‌ای می‌تواند به بهبود وضعیت و رفع چالش‌های ساختاری و رفتاری نیز بیانجامد.

برخلاف تصور عام متخصصین مبنی بر اینکه چالش‌های زمینه‌ای، نبود دانش کافی در برخورد با منظر شهری و لزوم تولید دانش بومی چالش اصلی منظر شهرها در ایران است، این دسته از چالش‌ها در جایگاه سوم قرار دارند و گروه چالش‌های محتوایی (رفتاری) با تأکید بر بی‌توجهی به مقوله معنا و محدود شدن مشارکت مردم در فرآیند تولید منظر در جایگاه اول قرار دارند. در این دسته توجه نکردن به معانی دریافتی از جانب شهروندان دارای بالاترین امتیاز بوده که می‌توان در پژوهش‌های آتی به این موضوع بیشتر پرداخت.

نظام شهرسازی ایران همواره با مشکلات متعددی روبه‌رو بوده است. منظر شهرها به‌عنوان سطح تماس برقرارکننده رابطه مستقیم با شهروندان در گذشته از اصولی پیروی می‌کرده و هویت شهرها را شکل داده بوده است. حال با توسعه‌های جدید علاوه بر از دست رفتن هویت و منظر تاریخی، منظر شهرهای معاصر نیز نتوانسته رابطه مطلوبی با منظر تاریخی برقرار کند و به‌نوعی گسست رابطه معنایی بین این دو منظر رخ داده است. ۲۹ چالش‌شناسایی شده از پژوهش‌های پیشین در سه گروه ساختاری، زمینه‌ای و محتوایی (رفتاری) تحلیل سه شاخکی دسته‌بندی شدند و رتبه‌بندی آن‌ها مشخص شد. در مجموع مشارکت شهروندان در طراحی‌ها و ارزیابی‌های

رتبه سوم چالش‌های معنایی- هویتی منظر شهری در ایران به «چالش‌های زمینه‌ای» (میانگین: ۳/۵۷) تعلق می‌گیرد. چالش‌هایی که خارج از حیطه مدیریت شهری قرار گرفته و بستر مشکلات را فراهم می‌کند این دسته چالش‌ها شامل نبود دانش کافی در حوزه منظر و یا عبور از دستورالعمل‌های جهانی به محلی است. چالش بی‌توجهی به مقوله معنا از عوامل اصلی بروز پدیده بی‌معانی در شهرهاست که در جایگاه اول گروه چالش‌های محتوایی (رفتاری) (میانگین: ۴/۱۳) قرار دارد. از طرفی منظر شهری تاریخی بیشترین آسیب را از توسعه‌های شهری متحمل شده‌اند. متخصصین نیز به‌اتفاق این چالش را در رتبه اول «چالش‌های ساختاری» (میانگین: ۴/۰۳) مطرح کردند. بحران و آشفتگی در منظر شهرهای معاصر، دگرگونی چهره شهرها و از بین رفتن توازن سیمای شهر و گسست رابطه معنایی منظر تاریخی با منظر معاصر در شهرها نیز به ترتیب سه چالش و مشکل حاضر منظر شهرهای در ایران شناخته شدند و همگی به چالش‌های زمینه‌ای تعلق دارند؛ بنابراین «چالش‌های محتوایی (رفتاری)» که بر رفتار متخصصین و حرفه‌مندان و شهروندان در حوزه منظر شهری تأکید دارد در رتبه اول جای گرفته و بایستی برای رفع مشکلات و چالش‌های منظر ابتدا به سراغ آن‌ها رفت. در رتبه دوم «چالش‌های ساختاری» قرار دارند این چالش‌ها مدیریت شهری و تصمیمات آن‌ها در حوزه منظر شهری را در خود جای داده است و به‌نوعی بازوی اجرایی شهرسازی محسوب می‌شود. چالش‌های محتوایی و ساختاری در

پی‌نوشت

1. Urban Lanscape
2. Challenge
3. Makhzomi
4. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
5. Historic Lanscape
6. Urban Lanscape Challenge

تشکر و قدردانی

موردی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که در انجام این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافی برای ایشان وجود نداشته است.

تأییدیه‌های اخلاقی

نویسندگان متعهد می‌شوند که کلیه اصول اخلاقی انتشار اثر علمی را براساس اصول اخلاقی COPE رعایت کرده‌اند و در صورت احراز هر یک از موارد تخطی از اصول اخلاقی، حتی پس از انتشار مقاله، حق حذف مقاله و پیگیری مورد را به مجله می‌دهند.

منابع مالی / حمایت‌ها

موردی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

مشارکت و مسئولیت نویسندگان

نویسندگان اعلام می‌دارند به‌طور مستقیم در مراحل انجام پژوهش و نگارش مقاله مشارکت فعال داشته و به‌طور برابر مسئولیت تمام محتویات و مطالب گفته‌شده در مقاله را می‌پذیرند.

References

1. Amid, H., (2010). *Amid's Persian culture*. Tehran: Rah Rosh Publications. [in Persian]
2. Asadi, A., Rajabi, A., Janbazghobadi, G., & Komili, M. (2020). Investigating the damages of urban management and its role in city development planning by using tripartite analysis (Case study: Pakdasht Municipality). *Journal of Research & Urban planning*, 11(40), 47-58. [in Persian]
3. Asadpour, A. (2017). *Mental Image in Landscape & City; Basics & Tactics*. Ghazvin: Jahad daneshgahi Press. [in Persian]
4. Asadpour, A., (2018). *Introduction to landscape theoretical basic*. Tehran: Fekreno. [in Persian]
5. Bagheri Manesh, M., Mehriari, R., Asadi, I., Sadeghi, A., (2018). Pathology of the warehousing system of common goods in a defense industrial unit based on the three-pronged model, *Andisheh Amad Journal*, 18(68), 35-55. [in Persian]
6. Bahrami Hamedani, S., & Taghvaei, S. H. (2021). Landscape Assessment Framework for Historic Boulevards based on the FVFL Model in Line with the HUL Concept; The Case Study of Tagh-e Boştan (Shahid Shiroudi) Boulevard, Kermanshah. *Soffeh*, 31(2), 83-110. Doi: 10.52547/sofeh.31.2.83. [in Persian]
7. Bahrami, F., & Atashinbar, M. (2020). Evolution of the Urban Landscape of Hamedān during First Pahlavi Era; Impacts of Piercing Streets on the City Center. *Bagh-e Nazar*, 16(81), 5-14. Doi: 10.22034/bagh.2020.185773.4113. [in Persian]
8. Barati, N. (2006). Challenges have to be faced in the context of urbanism in Iran at the beginning of the 21th century. *Bagh-e Nazar*, 3(6), 5-29. [in Persian]
9. Bashirinasab, M.; Javaheri, M., (2009). Incident Analysis Using Fishbone Diagram, *3rd National Conference on Safety Engineering and HSE Management*, 1-10. [in Persian]
10. Capone, P. (2013). The landscape theory by Bernard Lassus: an Italian example. *Ornamental Horticulture*, 19(1), 63-66.
11. Chizfahmdaneshmandian, M., & Behzadfar, M. (2020). Protecting Historic Urban Landscape, using visual protection surface method (VPS) (Case Study: The Historic Urban Landscape of Qur'an Gate, Shiraz). *Journal of Research & Ur-*

پروژه‌ها در نظر گرفته نمی‌شود و ضوابط محدودی که بدون توجه به ادراک و معنای دریافتی از مردم تهیه‌شده مورد ارزیابی قرار نمی‌گیرد. این موضوع بر دسته اول چالش‌ها یعنی چالش‌های محتوایی (رفتاری) اشاره دارد. بنابراین برای رفع چالش‌های معنایی- هویتی منظر شهری بعد از رفع چالش‌های محتوایی باید به سراغ چالش‌های ساختاری و زمینه‌ای رفت.

این پژوهش که به‌طور ویژه چالش‌های یک حوزه فعالیتی در نظام شهرسازی را مورد بررسی قرار داده در رفع مشکلات این حوزه مؤثرتر خواهد بود و در میان پژوهش‌های بسیاری که به ارزیابی منظر شهری و مدیریت بصری آن پرداختند اینک به چالش‌های منظر شهری در ایران اشاره داشته است تا بتوان مسیر اقدامات آینده در منظر شهری را هدفمندتر نماید. با وجود مشکلات و مسائل موجود در نظام شهرسازی، بررسی و تحلیل آن‌ها در پژوهش‌هایی محدود مورد نظر بوده است. در میان شمار زیاد پژوهش‌های انجام شده با تأکید بر منظر شهری نیز بررسی چالش‌های معنایی-هویتی منظر شهری با نگاه جامع نگر به منظر شهری و دست یافتن به مفهوم دوگانه عینی-ذهنی بودن منظر دیده نشده و از این جهت نتایج این پژوهش می‌تواند بسیار مفید باشد. مجموعه پژوهش‌های پیش رو در حوزه منظر می‌توانند در راستای رفع چالش‌های شناسایی و اولویت‌بندی شده، یا ارائه راهکارهای عملیاتی برای رفع هر یک از چالش‌های مطرح‌شده در این پژوهش پیش برده شود یا چالش‌های هر حوزه شهرسازی را با این روش و تکنیک دنبال شود.

- ban Planning, 11(41), 147-164. [in Persian]
12. Esmaeeldokht, M., Mansouri, S., & Sheibani, M. (2021). A Comparative Study of Citizens' Interpretations of the City (Urban Landscape) and Urban Development Plans a Transition from a Traditional landscape to a Modern one in Shiraz. *Bagh-e Nazar*, 18(96), 45-58. Doi: 10.22034/bagh.2020.238222.4597. [in Persian]
 13. Faizi, M., & Asadpour, A. (2022). Residence Perception of Urban High Rise Buildings scape, Case Study: Shiraz Chamran Hotel. *Journal of Iranian Architecture Studies*, 2(3), 107-121. [in Persian]
 14. Foroughmand Arabi, H., Khabazi, M., (2012). Knowledge of urban design in Iran and the challenges ahead. *Hoviatshahr*, 7(15), 37-48. [in Persian]
 15. Ghalehnoee, M., Delakeh, S., & Beigi M. h. (2018). evaluation of the quality of landscape in walkways, using note-taking technique and analyzing visual elements of landscaping (case study: harouniyeh historical context of isfahan). *Journal of Conservation and Architecture in Iran*, 7 (14), 139-145. [in Persian]
 16. Gharehbaglou, M., Ardabilchi, I. (2019). *Understanding Environment Meaning Basics and Principles*. Tabriz: Islamic Arts University of Tabriz. [in Persian]
 17. Ginzarly, M., Houbart, C., & Teller, J. (2019). The Historic Urban Landscape approach to urban management: a systematic review. *International Journal of Heritage Studies*, 25(10), 999-1019. Doi:10.1080/13527258.2018.1552615
 18. Habibi, M. (1994). The first echo of modernity in Iran. *Goft o gou*, (3), 152-138. [in Persian]
 19. Hoseinzadeh, M., & Moeini, S. M. (2020). The Qualitative Evaluation of Urban Spaces, Application of the Holistic Landscape Approach in the Evaluation of Mashhad Shohada Square Project. *MANZAR, the Scientific Journal of landscape*, 12(50), 50-61. Doi: 10.22034/manzar.2020.218402.2033. [in Persian]
 20. Hu, S., Xu, Y., Wu, L., Wu, X., Wang, R., Zhang, Z.,... Mao, W. (2021). A framework to detect and understand thematic places of a city using geospatial data. *Cities 102*, Doi:https://doi.org/10.1016/j.cities.2020.103012
 21. Imani Jajarmi, H. (2016). Critical study of urban development policies and plans in Iran. *Quarterly of Social Studies and Research in Iran*, 5(1), 79-102. Doi: 10.22059/jisr.2016.58377. [in Persian]
 22. Kazemi, A., Behzad Far, M. (2012). "Recognition of the system of environmental meanings in historical environments with an emphasis on the social developments of the audience, case study: Rasht's Siqlan neighborhood." *Quarterly Scientific Research Journal of Urban Studies*, (2)6: 87-75. [in Persian]
 23. Klasander, A. J. (2013). Challenges of the Modernist Urban Landscape: On Urban Design and (sub) urban Places. *NA*, 18(1).
 24. Kokabi, L. (2015). Key challenges of the urban landscape in the contemporary period, *the 4th International Congress on Civil Engineering, Architecture and Urban Development*, Tehran. [in Persian]
 25. Loukaitou-Sideris, A. (2012). Addressing the challenges of urban landscapes: Normative goals for urban design. *Journal of Urban Design*, 17(4), 467-484.
 26. Lynch, K. (2019). *The theory of city form*. Translated by Dr. Hossein Bahrainy, Tehran: Tehran University Press. [in Persian]
 27. Mahmeli Abyaneh, H. R. (2011). Evaluation of Urban Landscape in Urban Development Plans A Comparative Study on Evolution of Tehran Comprehensive Plans with International Experiences. *The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar*, 8(17), 95-104. [in Persian]
 28. Mahmoudi Kochsarai, A. A., Farahani, M., Rašte Moghadam, A. (2014). A Diagnostic Approach to Organizational Training: Using a Trichotomy Model. *Quarterly Journal of Training and Development of Human Resources*, (5)2, 51-27. [in Persian]
 29. Majidi, M., Mansouri, S. A., Saber Nejad, J., & Barati, N. (2021). Landscape Capacities in Realizing the Concept of Participation in Urban Projects. *MANZAR, the Scientific Journal of landscape*, 13(54), 18-27. Doi: 10.22034/manzar.2020.242196.2077. [in Persian]
 30. Maleki, S., Ahmadi, T. (2012). Investigating the visual quality of the TV and urban landscape of Ilam. *Farhang Elam*, 14(38 and 39), 1-14. [in Persian]
 31. Mansouri, S. A. (2018). The Folk Visage of the City. *MANZAR, the Scientific Journal of landscape*, 10(44), 3-3. Doi: 10.22034/manzar.2018.77030. [in Persian]
 32. Mansouri, S., & mokhles, F. (2017). The spectrum of landscape meanings and its equivalents in Persian language. *MANZAR, the Scientific Journal of landscape*, 9(40), 16-21. [in Persian]
 33. Moghimi, S. M. (2004). *Entrepreneurship in civil society institutions (research on non-governmental organizations "Ngos" of Iran)*. Tehran: Institute of Printing and Publishing, University of Tehran. [in Persian]
 34. Mohammadzadeh, N., Majedi, H., & Zarabadi, Z. S. (2018). Developing a Conceptual Model for Promoting Coherence and Interactivity in Historical Neighborhoods (A Case Study of Historical Fabrics in Neighborhoods of Kerman City, District 1). *The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar*, 15(61), 39-52. Doi: 10.22034/bagh.2018.63864. [in Persian]
 35. Mulet Gutiérrez, M. J., Oliver Torelló, J. C., & Sebastián Sebastián, M. (2020). Photographic dissemination of historic landscape as a tool for citizenship. *Landscape Research*, 1-16. doi:10.1080/01426397.2020.1846169
 36. Najafzadeh, M. H., Zahedi, S. M. (2015). Pathology of the employee performance manage-

- ment system at Qazvin University of Medical Sciences using the three-pronged model. *Development and Transformation Management Quarterly*, (25), 59-69. [in Persian]
37. Nazimzadeh Shuai, F. (2014). The challenges facing the debate on the identity of the landscape of old cities in Iran, in urban development, *the second national conference on architecture and sustainable urban landscape*, Mashhad. [in Persian]
 38. Pintossi, N., Ikiz Kaya, D., & Pereira Roders, A. (2021). Identifying challenges and solutions in cultural heritage adaptive reuse through the historic urban landscape approach in Amsterdam. *Sustainability*, 13(10), 5547.
 39. Pourhossein Roshan, H., Pourjafar, M. R., & Aliakbari, S. (2021). The Challenges of Implementing Urban Plans in Iran. *Soffeh*, 31(2), 111-128. Doi: 10.52547/sofeh.31.2.111. [in Persian]
 40. Rai Dehghi, M. (2018). Identifying and ranking obstacles to the commercialization of academic research (case study: Isfahan University). *Future Studies of Management*, 30(No. 2 (Serial 117)), 69-86. [in Persian]
 41. Rappaport, A. (2004). *The meaning of the built environment, a non-verbal communication Approach*. Translator: Farah Habib, Tehran: Urban Planning and Processing Publications. [in Persian]
 42. Rašgar Jhaleh, S., Pedram, B. (2018). Preservation of identity and restoration of the meaning of the discursive perception of the urban landscape of Zahedan during the first Pahlavi period, *the second international conference on civil engineering, architecture and urban development management in Iran*, Tehran. [in Persian]
 43. Rašgar Jhaleh, S., Pedram, B. (2018). Preservation of the identity of urban landscape signs in the discourse between one's own city and another's development through a conservation-oriented development approach, *6th National Congress on Civil Engineering, Architecture and Urban Development*, Tehran. [in Persian]
 44. Rouštaei, S., & Naseri, R. (2019). Assessment of the pedestrian capability of the historic texture tracks of Maragheh city. *Journal of Urban Ecology Researches*, 10(19), 123-134. Doi: 10.30473/grup.2019.5634. [in Persian]
 45. Safari, B. (2018). Chaos theory and social chaos in Iran. *Iranian Journal of Social Studies*, 5(4), 62-85.
 46. Shabani, E. A., & Kamyab, J. (2013). Urban Politics in Iran's Contemporary History (1921-1941) with an Emphasis on Public Spaces of Tehran. *The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar*, 9(23), 83-92. [in Persian]
 47. Shen, Y., Xu, Y., & Liu, L. (2021). Crowd-Sourced City Images: Decoding Multidimensional Interaction between Imagery Elements with Volunteered Photos. *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 10(11), 740.
 48. Sonkoly, G. (2017). *Historical urban landscape*: Springer.
 49. Stiles, R. (1994). Landscape theory: a missing link between landscape planning and landscape design? *Landscape and Urban Planning*, 30(3), 139-149.
 50. Supreme Council of Urban Planning and Architecture of Iran (2008). *Resolution of the Supreme Council of Urban Planning and Architecture of Iran regarding the rules and regulations for improving the quality of the image and urban landscape*. [in Persian]
 51. Supreme Council of Urban Planning and Architecture of Iran (2012). *Urban planning and architecture regulations and development and construction plans approved by the Supreme Council of Urban Planning and Architecture of Iran*. Tehran University Press: Tehran. [in Persian]
 52. Supreme Council of Urban Planning and Architecture of Iran (2015). *Urban planning and architecture regulations and development and construction plans approved by the Supreme Council of Urban Planning and Architecture of Iran*. Tehran University Press: Tehran. [in Persian]
 53. Zare, A., rezaei, M., & Laghai, H. (2019). Explaining the Effective Factors on Improving the Environmental Quality of Urban Historical fabrics (Case Study: historical fabrics of Shiraz). *Journal of Research & Urban Planning*, 10(38), 1-12. [in Persian]
 54. Ziyari, D., & Izadi, D. (2018). Strategic Planning for the Revival of Historical Context by Using Principles of New Urbanism Approach (Sardozak-Shiraz). *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 8(28), 33-48. Doi: 10.22111/gaij.2018.4144. [in Persian]
 55. Zuelm, A. (2005). A reflection on the concept of "Challenge" and the word "Challenge" in Iranian socio-cultural literature. *Zamane Journal*, (36) 4, 37-34. [in Persian]

دو فصلنامه علمی
معماری و شهرسازی ایران